

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.21.136/2017/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Czudar Balázs ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Pintér és Szabó Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.20.661/2017/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, és a felperes per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 36 897 (harminchatezer-nyolcszázkilencvenhét) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 93 000 (kilencvenháromezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam visel.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. szeptember 12. napján svájci frankban nyilvántartott, de forintban folyósítandó és törlesztendő kölcsön iránti kérelemmel fordult az alpereshez, amely folytán a felperes mint adós, továbbá az alperes mint hitelező között 2007. november 20. napján lakásvásárlási kölcsönszerződés jött létre.

A megállapodás I.1. pontja rögzítette, hogy az adósnak a ... **x-1** helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlan megvásárlása céljából 36 868,79 CHF összegű kölcsönre van szüksége 240 hónapos futamidőre.

A szerződés I.4. pontja szerint az adós tudomással bír arról, hogy - függetlenül a kölcsön forint pénznemben történő visszafizetésének módjától - a bank svájci frank pénznemben tartja nyilván az adósnak a bankkal szemben jelen kölcsönszerződésből eredő tartozását.

A megállapodás II. pontja értelmében a kölcsön összege 36 868,79 CHF, a devizaátváltás árfolyama 151,89 Ft/CHF, amely alapján a kölcsön összege 5 600 000 Ft. A kölcsön

futamideje 240 hónap, a hitelbírálati díj összege 1013,89 CHF, a devizaátváltás árfolyama 156,34 Ft/CHF, amely alapján a hitelbírálati díj összege 158 512 Ft. A havi törlesztőrészlet összege 264,14 CHF, a devizaátváltás árfolyama 156,34 Ft/CHF, amely alapján a havi törlesztőrészlet összege 41 296 Ft. A havi kezelési költség összege 36,87 CHF, a devizaátváltás árfolyama 156,34 Ft/CHF, amely alapján a havi kezelési költség összege 5764 Ft. A havi törlesztőrészlet és kezelési költség konverziós díjának összege 471 Ft, a havonta fizetendő teljes összeg 47 531 Ft. A kölcsön kamatlába évi 6 %, a kezelési költség évi 1,2 %, a törlesztési konverziós díj 1 %, a teljes hiteldíj mutató (THM) évi 9,06 %. A szerződés ezen rendelkezése felsorolta a THM számítása során figyelembe nem vett egyes díjakat és költségeket, a megállapodás III.6. pontja pedig rögzítette, hogy a THM számításánál figyelembe nem vett további költségeket a szerződés részét képező kondíciós lista tartalmazza.

A szerződés IV.1. pontja értelmében a bank a kölcsön II. pontban rögzített forint ellenértékét a kölcsönszerződés megkötésének napján egyösszegben folyósítja az adós kölcsönszerződésben meghatározott bankszámlájára.

A szerződés V.2. pontja szerint a havi törlesztőrészlet a kezelési költséggel és a konverziós díjjal együtt forint pénznemben a folyósítás hónapját követő hónaptól kezdődően minden hónapban a kölcsön folyósításának napjával megegyező naptári napon esedékes.

A szerződés V.4. és V.5. pontjai szerint a bank a megállapodás III.1. pontja alapján hat hónapban megállapított kamatperiódus leteltét követő 15 napon belül értesítő levelet küld az adós részére, amelyben - egyebek mellett - rögzíti az adott kamatperiódusra érvényes forint/svájci frank deviza eladási árfolyamot, továbbá a forintban és svájci frankban kifejezett havi törlesztőrészlet, kezelési költség, konverziós díj összegét. A bank a havi törlesztőrészlet és a kezelési költség forintban kifejezett összegét a V.4. pontban meghatározott forint/svájci frank deviza eladási árfolyam alapján svájci frankra váltja át, az így megállapított törlesztőrészlet, valamint a kölcsönszerződés II. pontjában, illetve az értesítő levélben svájci frank pénznemben rögzített havi törlesztőrészlet összege közötti különbözetet pedig a forint/svájci frank árfolyamváltozásának megfelelően az adósnak a bankkal szemben fennálló tőketartozása terhére vagy javára számolja el.

A szerződés VIII.7. pontjában az adós kijelentette, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben az alperestől megkapta, és elismerte, hogy tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza forinttal szembeni árfolyamának alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti.

A felperes a kölcsönszerződés aláírásával egyidejűleg külön okiratban foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá, amely elmagyarázta és példákkal is szemléltette a szerződésben rejlő árfolyamkockázat mibenlétét és annak a felperes fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását.

A felperes 2009. szeptember 22. napján újabb svájci frank alapú kölcsön iránti kérelemmel fordult az alpereshez annak érdekében, hogy e kölcsönből kiegyenlíthesse a 2007.

november 20. napján létrejött kölcsönszerződés alapján fennálló teljes tartozását. Ennek folytán a felperes mint adós, továbbá az alperes mint hitelező között 2009. október 16. napján „Raiffeisen újrakezdési hitel jelzálogfedezettel - jelzálog-kölcsönszerződés jövedelemigazolás nélkül igényelt lakáscélú hitel kiváltására” elnevezés alatt újabb kölcsönszerződés jött létre.

A felek a megállapodás I.1. és I.2. pontjaiban rögzítették, hogy az adósnak 40 694,25 CHF kölcsönre van szüksége 218 hónapos futamidőre azért, hogy abból kiegyenlíthesse a kölcsönigénylő lapján meghatározott kölcsönszerződésből eredő tartozását, valamint az alperessel szemben fennálló egyéb tartozásait. A szerződés II. pontja értelmében a kölcsön összege 40 694,25 svájci frank, a kölcsön folyósításkor érvényes devizaátváltás árfolyama 173,14 HUF/CHF, amely alapján a kölcsön összege 7 045 803 Ft. A kölcsön futamideje 218 hónap, a fedezetellenőrzési díj 3000 Ft, a kezelési költség évi 1,2 %, az ügyleti kamat évi 6,59 %, a THM pedig évi 8,73 %. A megállapodás IV.3. pontja szerint a felperes a szerződés aláírásával megbízta a bankot, hogy a bankszámláján zárolt kölcsönből a kölcsönigénylő lapján meghatározott kölcsönszerződésből eredő teljes tartozás, valamint a bank felé fennálló egyéb tartozások maradéktalan előtörlesztését végezze el.

A 2009. október 16. napján megkötött kölcsönszerződés alapján folyósított kölcsönösszegből a felperes teljesítette a 2007. november 20. napján létrejött kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit, így ez utóbbi megállapodás 2009. október 29. napján teljesítés folytán megszűnt.

Az alperes a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) alapján mindkét kölcsönszerződés tekintetében elszámolt a felperessel, a forintosítást követően pedig a felperes lejárt tartozását 1 745 661,38 Ft-ban, a le nem járt tartozását 9 541 925,31 Ft-ban határozta meg. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A felperes mint adós, továbbá az alperes mint hitelező 2016. február 16. napján forintalapú kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján az alperes 12 585 000 Ft kölcsönt folyósított a felperes részére a 2009. október 16. napján kötött kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének maradéktalan teljesítése érdekében. A felperes vállalta, hogy e kölcsönösszeget 143 hónap alatt havi részletekben fizeti vissza az alperes részére azzal, hogy az ügyleti kamat évi 5,5 %, a THM pedig évi 5,63 %. A felek a felperes kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek biztosítására zálogjogot alapítottak az alperes javára a felperes kizárólagos tulajdonát képező ... **x-1** helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlanon. A kölcsönszerződés alapján folyósított kölcsönösszegből a felperes 2016. május 7. napján teljesítette a 2009. október 16. napján megkötött kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit.

A felperes 2016. december 18. napján terjesztett elő keresetlevelet, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a felek között 2007. november 20. napján létrejött kölcsönszerződés érvénytelen. Arra hivatkozott, hogy e megállapodás nem tartalmazza egyértelműen a szerződés tárgyát, ezért az a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 217. §-ának (1) bekezdése, valamint a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. §-a (1) bekezdésének

a) pontja alapján semmis. Kifejtette továbbá, hogy a szerződés rejtett költségeket tartalmaz, hiszen a THM mértéke magasabb, mint az ügyleti kamat és a kezelési költség százalékos mértékének összege, így az a Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján is érvénytelen. Utalt arra, hogy mivel a szerződés nem tartalmazza a kölcsönösszeg egyértelmű meghatározását, az nem tekinthető devizaalapú kölcsönszerződésnek, amennyiben pedig annak minősülne, az azért is érvénytelen, mert a szerződéskötéskor a felperes nem kapott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat tárgyában. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását és az alperes 1 162 128 Ft jogalap nélküli gazdagodás megfizetésére történő kötelezését kérte.

A felperes keresete kiterjedt annak megállapítására is, hogy a felek között 2016. február 16. napján létrejött kölcsönszerződés szintén érvénytelen. Arra hivatkozott, hogy e megállapodás lehetetlen szolgáltatásra irányul, hiszen annak megkötésekor már nem volt olyan tartozása, amelynek kiváltása érdekében kölcsönre lett volna szüksége, így az a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:107. §-ának (1) bekezdése értelmében semmis. Másodlagosan azt állította, hogy a szerződés megkötésekor tévedésben volt a korábbi kölcsönszerződésből eredő tartozásának fennállása és összege tekintetében, amelyet az alperes okozott, emiatt a megállapodás a Ptk. 6:90. §-ának (1) és (3) bekezdései, valamint 6:89. §-ának (3) bekezdése alapján is érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását, ennek keretében pedig a ... **x-1** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan az alperes javára bejegyzett jelzálogjog törlését kérte.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperes 2007. november 20. napján kötött kölcsönszerződéssel kapcsolatos követelése elévült és az érdemben sem megalapozott, a 2016. február 16. napján létrejött kölcsönszerződéssel kapcsolatos kereseti kérelem pedig szintén alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte őt az alperes részére 73 795 Ft perköltség megfizetésére annak megállapítása mellett, hogy 69 700 Ft le nem rótt eljárási illetéket az állam visel.

A határozatát azzal indokolta, hogy a 2009. október 16. napján létrejött kölcsönszerződés a felperes érvelésével szemben nem a 2007. november 20. napján megkötött kölcsönszerződés módosítása, hanem egy önálló kölcsönszerződés volt, amelyet a felperes 2009. szeptember 22. napján előterjesztett kölcsönigénylési kérelme, valamint a szerződés szövege is igazolt. Az a tény, hogy a két kölcsönszerződés szövegezése hasonló, még nem jelenti azt, hogy a 2009. október 16. napján megkötött kölcsönszerződés a korábbi megállapodás módosításának minősül. Mivel pedig az alperes által csatolt bankszámla-kivonatok szerint a 2009. október 16. napján létrejött kölcsönszerződés alapján folyósított kölcsönösszegekből valóban sor került a felperes 2007. november 20. napján megkötött kölcsönszerződés alapján fennálló valamennyi tartozásának rendezésére, ez utóbbi kölcsönszerződés 2009. október 29. napján teljesítés folytán megszűnt.

Az EBH2010.2222. szám alatt közzétett elvi határozatra, valamint a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 1/2010. (VI.28.) PK véleményének 2. pontjára utalással kifejtette,

hog az 1959. évi Ptk. 234. §-ának (1) bekezdése alapján határidő nélkül csak a semmisség általános jogkövetkezményére lehet hivatkozni, azaz arra, hogy érvénytelen jogügyletre jog nem alapítható, a restitúciós és elszámolási igények azonban kizárólag a fél erre irányuló kérelme alapján, az elévülés, illetve az elbirtoklás korlátai között alkalmazhatóak. Mivel pedig a 2007. november 20. napján megkötött kölcsönszerződés 2009. október 29. napján teljesítés folytán megszűnt, a felperesnek e megállapodással kapcsolatos restitúciós, illetve elszámolási igényeit az ettől számított ötéves elévülési időn belül kellett volna érvényesítenie, hiszen nem igazolta, hogy az elévülés nyugodott vagy megszakadt volna. Ezt a határidőt azonban elmulasztotta, ezért e szerződéssel kapcsolatos követelése az 1959. évi Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése alapján bírói úton nem voltak érvényesíthetőek.

Rámutatott ugyanakkor arra is, hogy a felperes ezen szerződést érintő keresete érdemben sem volt alapos. A 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat indoklására, valamint az 1/2016. Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjára hivatkozva megállapította, hogy a kölcsönszerződés egyértelműen tartalmazta annak svájci frankban megállapított tárgyát, a kölcsön forintra átváltott összegét és az átváltási árfolyamot is, így az nem sértette meg a Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének a) pontját. Kifejtette, hogy a szerződés V.4. pontja rendelkezett arról is, hogy az alperes a felperes által forintban teljesítendő törlesztőrészleteket az általa alkalmazott deviza eladási árfolyamon tartja nyilván, így a megállapodás devizaalapú kölcsönszerződésnek minősül.

Megállapította, hogy a szerződés tartalmazta a THM induló mértékét, amelyet a 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet 5. számú mellékletében meghatározott képlet alapján kellett kiszámítani, így az nem ütközött a Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének c) pontjába. Utalt rá, hogy a szerződés felsorolta a megállapodással kapcsolatos összes költséget, ezért az nem volt ellentétes a Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének b) pontjával sem.

Kifejtette, hogy a felperes azon érvelése sem volt alapos, amely szerint nem kapott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Az alperes ugyanis a megállapodás VIII.7. pontjában, valamint a 8/A/3. sorszám alatt csatolt kockázatfeltáró nyilatkozatban a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatnak megfelelő módon tájékoztatta őt az árfolyamkockázat mibenlétéről és annak fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatásáról. Az ugyanakkor, hogy a felperes a szerződéskötés során kapott-e ettől eltérő tájékoztatást, nem volt tisztázható, a felperes ugyanis e körben csak a saját személyes meghallgatását indítványozta, az első tárgyaláson azonban a személyes megjelenési kötelezettséggel történt idézése ellenére nem jelent meg, így a meghallgatása nem volt lehetséges.

Megállapította, hogy a felperes alap nélkül hivatkozott a 2016. február 16. napján megkötött kölcsönszerződés érvénytelenségére is. A 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat indoklására utalva kifejtette ugyanis, hogy a pénzkölcsön nyújtására irányuló szerződés sem fizikai, sem jogi okokból nem minősül lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződésnek, így a Ptk. 6:107. §-ának (1) bekezdése alapján nem tekinthető semmisnek. Utalt arra is, hogy a per során nem volt feltárható, hogy a felperes e kölcsönszerződés megkötésekor milyen lényeges körülmény tekintetében volt tévedésben, amennyiben azonban a tévedése abban állt, hogy nem tudta, hogy a korábban megkötött kölcsönszerződésekből eredően

van-e tartozása az alperes felé, akkor ezt maga is felismerhette volna, így nem jogosult a szerződés megtámadására, ezért valamennyi kereseti kérelmét el kellett utasítani.

Rámutatott, hogy a felperes alap nélkül kérte a per tárgyalásának felfüggesztését is, hiszen a C-483/16., a C-38/17., a C-51/17., a C-118/17. és a C-126/17. számon indult előzetes döntéshozatali eljárások nem érintik a jelen per tárgyát képező jogvitát.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 78. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az alperes jogi képviselői munkadíjából álló perkielégének megfizetésére, megállapította ugyanakkor, hogy az eljárási illeték megfizetésére kiterjedő részleges költségmentessége folytán a pereszes felperes helyett az eljárás le nem rótt illetékét az állam viseli.

A felperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének kereset szerint történő megváltoztatására, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítására irányult.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg azt, hogy a 2007. november 20. napján létrejött kölcsönszerződés egyértelműen tartalmazza a kölcsönösszeget. Kifejtette, hogy e szerződés II. pontja vagy úgy értelmezhető, hogy kölcsönösszegnek minősül mind az abban foglalt forint-, mind pedig a devizaösszeg, ez esetben a kölcsön összege egyértelműen nem határozható meg, vagy pedig úgy, hogy kölcsönösszegnek csak a forintösszeg minősül, ebben az esetben viszont a szerződés nem devizaalapú. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy önmagában abból, hogy a szerződés szerint az alperes a kölcsöntartozás összegét devizában tartja nyilván, még nem következik, hogy ez érinti az ő fizetési kötelezettségeit, így a szerződés erre hivatkozással sem tekinthető devizaalapúnak. Ezért a szerződés sérti a Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének a) pontját, hiszen a megállapodás tárgyának félreérthető meghatározása miatt az alperes a forintban kikötött kölcsönösszeg ellenére követelheti tőle a kölcsönösszeg számítási alapjaként hivatkozott devizaösszeget is, holott ő fogyasztóként alappal gondolhatta, hogy a forintösszeg a kölcsönösszeg, így azt kell visszafizetnie.

A Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének e) pontjára utalva rámutatott, hogy a törlesztőrészletek havi összege ugyanilyen módon került meghatározásra, így annak mértéke egyértelműen szintén nem állapítható meg.

Úgy érvelt, hogy a Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének c) pontjára alapított keresete is alapos, hiszen a szerződés olyan költségeket tartalmaz, amelyek a THM-ben nem szerepelnek, ezt pedig az a tény igazolja, hogy a THM mértéke meghaladja a szerződésben feltüntetett költségek és kamatok százalékos mértékének összegét. Ennek tükrében álláspontja szerint az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a THM kiszámítása helyes volt, amelynek azonban nem tett eleget.

Rámutatott, hogy az Európai Unió Bíróságának C-186/16. számú ítélete alapján az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás csak akkor lehet megfelelő, ha az alapján a fogyasztó felmérhette az árfolyamváltozás fizetési kötelezettségére gyakorolt hatásait.

Kifejtette azonban, hogy egy átlagos fogyasztó a szerződéskötéskor nem volt abban a helyzetben, hogy ezeket a kockázatokat reálisan felmérhesse, ilyen jellegű alapismeretekkel ugyanis a fogyasztók nem rendelkeztek, a pénzügyi intézmények pedig az alacsony kamatra fókuszáló félrevezető tájékoztatást adtak, amellyel a kockázatokat elbagatellizálták.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az elévüléssel kapcsolatban is tévesen foglalt állást, az okiratok és a felek szándékának helyes tartalma szerint ugyanis a 2009. október 16. napján létrejött kölcsönszerződés nem egy új jogviszony, hanem a 2007. november 20. napján létrejött kölcsönszerződés módosítása volt.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el, hiszen az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján nem tájékoztatta őt megfelelően a bizonyítási kötelezettségről, a bizonyítási teherről és a bizonyítandó tényekről, továbbá elmulasztotta az ő személyes meghallgatását is.

Végül kérte, hogy az ítélet táblája a per tárgyalását az Európai Bíróság előtt C-483/16., C-38/17., C-51/17., C-118/17. és C-126/17 számok alatt indult előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig terjedő időre függessze fel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult.

Az ítélet táblája a fellebbezést az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelésével, helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott, az általa kifejtett indokokkal túlnyomórészt az ítélet táblája is egyetért.

A fellebbezés tükrében kiemeli, hogy a felperes - a fellebbezésben foglalt tényállításával ellentétben - 2009. szeptember 22. napján nem a 2007. november 20-án megkötött kölcsönszerződés alapján fennálló tartozásának átütemezését, hanem egy új kölcsönszerződés megkötését kérte, így a 2009. október 16-án létrejött megállapodás nem a 2007. november 20-án megkötött kölcsönszerződés módosítása, hanem egy új megállapodás volt. Mindezt a 2009. október 16. napján létrejött kölcsönszerződés I.1., I.2. és IV.3. pontjai, valamint az alperes által csatolt bankszámlakivonatok is alátámasztották, igazolva azt, hogy az alperes a kölcsönösszegből - a felperes rendelkezésének megfelelően - valóban kiegyenlítette a felperes 2007. november 20-án megkötött kölcsönszerződésből eredő tartozását, így e megállapodás 2009. október 29. napján teljesítés folytán tényleg megszűnt.

Ennek azért volt jelentősége, mert - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen levezette - a felperes az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásából eredő restitúciós és elszámolási igényeit csak az ötéves elévülési időn belül érvényesíthette (1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontja), amely legkésőbb a szerződés teljesítésekor elkezdődött, és -

nyugvás vagy megszakadás hiányában - a keresetindítást megelőzően lejárt. Ezért az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására irányuló igények a keresetlevél benyújtásakor bírói úton már nem voltak érvényesíthetők (1959. évi Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése).

Azzal ugyanakkor nem értett egyet az ítélőtábla, hogy a felperes érvénytelenség megállapítására irányuló igénye is elévült. Az 1959. évi Ptk. 234. §-ának (1) bekezdése, valamint az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontja értelmében ugyanis az érvénytelenség általános jogkövetkezményére semmis szerződés esetén bárki határidő nélkül hivatkozhat, annak megállapításához külön eljárásra nincs szükség. Márpedig e PK vélemény 2. pontjához fűzött indokolás szerint az érvénytelenség általános jogkövetkezménye semmisség esetén kiterjed az érvénytelenség megállapítására is, ezért ez az igény nem évülhet el. Így a megállapítási kereset érdemi elbírálását valójában nem az elévülés, hanem az zárta ki, hogy a DH2 törvény 37. §-ának (1) bekezdésében foglalt speciális szabály miatt a felperes a DH törvények hatálya alá tartozó 2007. november 20-i kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását önállóan nem kérhette, a keresetének ki kellett terjednie az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására és a felek közötti elszámolásra is. Mivel azonban a felperes e körben előterjesztett elszámolási igényei elévültek, az érvénytelenség megállapítására a DH2 törvény 37. §-ának (2) bekezdése alapján akkor sem kerülhetett volna sor, ha a felperes az általa hivatkozott semmisségi okok fennállását igazolta volna.

Helyesen állapította meg ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes a 2007. november 20. napján létrejött kölcsönszerződés érvénytelenségére ettől függetlenül is alap nélkül hivatkozott.

Abban a kérdésben, hogy e szerződés tartalmazza-e annak tárgyát, nem csupán a megállapodás egyetlen rendelkezése, hanem annak valamennyi kikötése alapján kellett állást foglalni. Márpedig a szerződés I.1. pontja egyértelműen rögzítette, hogy a kölcsön összegének az abban foglalt devizaösszeg minősül, a megállapodás IV.1. pontja pedig a II. pontban foglalt forintösszeget a devizában megállapított kölcsön forint ellenértékeként határozta meg. Így a felperes e rendelkezések, valamint a szerződés I.4., V.4., V.5. és VIII.7. pontjai, továbbá a devizaalapú elszámolás fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását egyértelműen és világosan elmagyarázó kockázatfeltáró nyilatkozat tükrében alappal nem hivatkozhatott arra, hogy a szerződés nem volt devizaalapú, továbbá arra sem, hogy annak tárgya vagy nem volt egyértelműen meghatározható, vagy a kölcsönösszegnek a forintösszeg minősül. Különösen alaptalan volt a felperes érvelése annak fényében, hogy 2009. október 29-én a devizaalapú elszámolás szabályainak alkalmazásával megállapított tartozását teljes összegben kiegyenlítette, a devizaalapnak, valamint a szerződés tárgyának hiányát pedig a jelen per megindításáig egyáltalán nem kifogásolta.

Egyetértett az ítélőtábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, hogy a 2007. november 20-i megállapodás nem ütközik a Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének b) és c) pontjaiba. Az a körülmény, hogy a THM mértéke nem egyezett meg a szerződésben foglalt ügyleti kamat és kezelési költség százalékos mértékének összegével, nem igazolta, hogy a THM hibás

volt, és azt sem, hogy a megállapodás rejtett költségeket tartalmazott. Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt: a THM mértéke nem egyenlő az ügyleti kamat és a kezelési költség százalékos mértékének összegével, azt ugyanis a szerződéskötéskor hatályos 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet 5. számú mellékletében meghatározott képlet alapján kellett kiszámítani. Azt, hogy a THM hibás, továbbá azt, hogy a szerződés rejtett költségeket tartalmaz, a felperesnek kellett volna igazolnia, amelyet annak ellenére sem tett meg, hogy az elsőfokú bíróság a 13. sorszámú végzésben az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglaltakról megfelelő módon tájékoztatta őt.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes a szerződéskötéskor aláírt kockázatfeltárási nyilatkozatban mindenre kiterjedő tájékoztatást kapott az árfolyamkockázatról, továbbá annak fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatásáról is, amely megfelelt a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatnak, továbbá az Európai Unió Bírósága által C-186/16. szám alatt meghozott ítéletben foglalt követelménynek is. Azon tényállítás igazolása, hogy az alperes szerződéskötéskor eljáró alkalmazottja olyan tájékoztatást adott a felperesnek, amelyből alappal gondolhatta, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, illetve annak nincs reális valószínűsége, a felperes kötelezettsége volt (1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdése), amelynek annak ellenére sem tett eleget, hogy őt az elsőfokú bíróság a 13. sorszámú végzésében e kötelezettségéről, a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teherről is megfelelően tájékoztatta (1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdése). E körben a felperes csak a saját személyes meghallgatását kérte, amely a tényállításainak igazolására önmagában akkor sem lett volna alkalmas, ha őt az elsőfokú bíróság meghallgatta volna. Arra ugyanakkor helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság, hogy a felperes személyes meghallgatása azért maradt el, mert az első tárgyaláson - személyes megjelenési kötelezettséggel történt szabályszerű idézés ellenére - nem jelent meg, így a fellebbezés e körben sem volt alapos.

Az ítélet tábla az 1952. évi Pp. 235. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nem vehette figyelembe a fellebbezéshez csatolt azon új okirati bizonyítékokat, amelyekkel a felperes az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiányosságait kívánta alátámasztani, ezeket ugyanis a felperesnek az elsőfokú eljárás során kellett volna előterjesztenie. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy ezen okirati bizonyítékok akkor sem eredményezhettek volna a felperesre nézve kedvezőbb döntést, ha azok figyelembe vétele lehetséges lett volna, hiszen az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelőségének elbírálása során csak az alperestől származó konkrét nyilatkozatok bírtak jelentőséggel, azok az általános megállapításokat tartalmazó tanulmányok azonban, amelyeket a felperes csatolt, az alperestől származó félrevezető tájékoztatást az árfolyamkockázat tekintetében nem igazolnak.

A felperes az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott a Hpt. 213. §-a (1) bekezdése e) pontjának megsértésére, ezért az erre alapított fellebbezése olyan meg nem engedett keresetmódosítás volt, amelyet az ítélet táblának az 1952. évi Pp. 247. §-ának (1) bekezdése alapján figyelmen kívül kellett hagynia.

A felperes alap nélkül hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdését, e kötelezettségének ugyanis a 13. sorszámú végzésben teljes körűen eleget tett.

Helyesen utasította el az elsőfokú bíróság a felperes 2016. február 16. napján létrejött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetét is, az általa e körben kifejtett indokokkal az ítélet tábla egyetért, azokat megismételni különösen annak tükrében nem kívánja, hogy a felperes a fellebbezését ebben a tekintetben külön indokolással nem látta el.

A felperes alap nélkül kérte a per tárgyalásának felfüggesztését is. A 3/2005. PK-KK vélemény 1. pontja értelmében a per tárgyalásának felfüggesztésére csupán akkor kerülhet sor, ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben - azonos tényekre alapítottnan - az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték.

A felperes által hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárásokban felmerült jogkérdések azonban nem érintik ezt a pert, hiszen:

- a felperes a keresetét a DH2 törvény 37. §-ának megfelelően terjesztette elő, ezért a C-483/16. számú eljárás eredménye nem befolyásolja ezt a pert;
- a szerződés tárgyának meghatározására egyértelmű és világos módon került sor, így a perre a C-38/17. számú eljárás sem hat ki;
- a szerződés árfolyamkockázatot adószra telepítő rendelkezésének tisztességtelensége ebben az eljárásban elévülés folytán érdemben nem volt vizsgálható, az erre irányuló kereset ugyanakkor annak érdemi elbírálására esetén sem lett volna alapos, ezért a pert nem érinti a C-51/17. számú eljárás sem;
- az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására jelen perben nem került sor, így arra nem hat ki a C-118/17. szám alatt indult eljárás sem; végül
- a 2007. november 20-án létrejött szerződés a CHF-ben meghatározott kölcsönösszeget nem tájékoztató adatként tüntette fel, így a per tárgyalását a C-126/17. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig terjedő időre sem volt indokolt felfüggeszteni.

A kifejtett okok miatt az ítélet tábla a felperes per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmét elutasította, az elsőfokú bíróság ítéletét pedig az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítélet tábla kötelezte őt az alperes jogi képviselői munkadíjából álló másodfokú perköltsége megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. §-ának (2) és (5) bekezdései alapján 29 053 Ft + áfa, azaz 36 897 Ft-ban határozta meg. A saját másodfokú perköltségét a pereszes felperes maga viseli (az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése).

A felperes illetékre kiterjedő részleges költségmentessége folytán a fellebbezésének le nem rótt illetékét az állam viseli (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése, 14. §-a).

Az ítélet per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmet elutasító pervezető rendelkezése az 1952. évi Pp. 233. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján nem támadható fellebbezéssel (BH1990.303., BH2010.154).

Debrecen, 2018. február 27.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Hajkó Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő